

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ABSTRACTS

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΡΗΣ ΓΑΡΟΥΦΑΛΗΣ

Το Αρχείο του Ωδείου Αθηνών ως πηγή κοινωνιολογικής έρευνας: Η κοινωνική ταυτότητα των πρώτων μαθητών / Στέλλα Κουρμπανά

Μια από τις συνηθέστερες και ευρέως διαδεδομένες πεποιθήσεις σχετικά με την καλλιέργεια της έντεχνης μουσικής στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα είναι πως η τελευταία αφορούσε ένα μόνο μέρος της κοινωνίας, τα ανώτερα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα. Και παρά την συνεχή δημοσίευση νεότερων επιστημονικών ερευνών που αντικρούουν αυτήν την αντίληψη, το ευρύ κοινό, αλλά και μέρος της επιστημονικής κοινότητας, εξακολουθεί να δυσκολεύεται να αποδεχθεί πως τον 19ο αιώνα στις αστικές περιοχές, η λεγόμενη «κλασική» μουσική ήταν διαδεδομένη σε όλα τα κοινωνικά στρώματα. Το υλικό του Αρχείου του Ωδείου Αθηνών, και συγκεκριμένα τα στοιχεία που συνάγονται από τα πρώτα μαθητολόγια του ιδρύματος αποτελούν αδιάψευστο τεκμήριο πως η έντεχνη μουσική στην Ελλάδα και η καλλιέργειά της ενδιέφεραν εξίσου όλα τα κλιμάκια της κοινωνίας. Ειδικά δε οι μαθητές και μαθήτριες του Ωδείου Αθηνών των πρώτων ετών λειτουργίας του ιδρύματος (δηλαδή μετά το 1871) φαίνεται να προέρχονται μόνο από τις μεσαίες και κατώτερες τάξεις. Στην ανακοίνωση αυτή θα παρατεθούν και θα αναλυθούν όλα τα σχετικά τεκμήρια του Αρχείου του Ωδείου Αθηνών που αποδεικνύουν πως η καλλιέργεια της έντεχνης μουσικής, τουλάχιστον στην ελληνική πρωτεύουσα, ήταν μια υπόθεση που αφορούσε ολόκληρη την κοινωνία.

Ο ανακριτικός «Φάκελλος 1919» του Ωδείου Αθηνών / Χάρης Ξανθουδάκης

Τον Ιούνιο 1919 ο διευθυντής του Ωδείου Αθηνών Γεώργιος Νάζος εισηγήθηκε στο Δ.Σ. την απόλυση δύο καθηγητών (του βασιλόφρονος Κωνσταντίνου Ψάχου και του βενιζελικού Μανώλη Καλομοίρη), οι οποίοι, κατά τη μαρτυρία του Νάζου και άλλων, παρεμπόδιζαν την εύρυθμη λειτουργία του ιδρύματος. Παρά τις αντιρρήσεις του κυβερνητικού επιτρόπου, Δημήτρη Γληνού, προσωπικού φίλου του Καλομοίρη, το Δ.Σ. έκανε δεκτή την εισήγηση, αλλά υποχρεώθηκε ταυτόχρονα να συγκροτήσει ανακριτική επιτροπή που θα διερευνούσε τις κατηγορίες εναντίον του Νάζου, τις οποίες περιείχε το εκτενές απολογητικό υπόμνημα του Καλομοίρη. Η επιτροπή συγκέντρωσε τις καταθέσεις 41 μαρτύρων κατηγορίας (μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονταν κορυφαίοι παράγοντες της μουσικής ζωής της εποχής) και απάλλαξε τον Νάζο από τις κατηγορίες. Τα απολογητικά κείμενα του Καλομοίρη και του Νάζου, οι καταθέσεις των μαρτύρων και τα σχετικά συνοδευτικά τεκμήρια περιέχουν άγνωστες και πολύτιμες πληροφορίες για τη μουσική κίνηση της Αθήνας και τη δράση του Ωδείου Αθηνών κατά την περίοδο του Πρώτου Πολέμου και του Εθνικού Διχασμού, αλλά και για την πολιτική και κοινωνική κατάσταση της εποχής. Η ανακοίνωση θα παρουσιάσει τη θεματολογία του σχετικού φακέλλου, που φυλάσσεται στο Αρχείο του Ωδείου Αθηνών, και θα προβεί σε μια πρώτη ιστοριονομική εκτίμηση του περιεχομένου του.

Αξιοποίηση αρχειακών πηγών και δευτερογενών πληροφοριών για τη βιογράφηση του Κ. Α. Ψάχου (1869-1949) / Εύα Χαλδαιάκη

Ο Κ. Α. Ψάχος αποτέλεσε μια σημαντική μουσική προσωπικότητα του 19ου και 20^{ου} αιώνα, ενώ το έργο του λαμβάνεται ως αντικείμενο μελέτης μέχρι σήμερα, 69 χρόνια μετά τον θάνατό του. Κωνσταντινουπολίτης στην καταγωγή, ήρθε στην Αθήνα στις αρχές του 20ου αιώνα, όπου και πέρασε το υπόλοιπο της ζωής του. Είχε αφιερωθεί στη δημιουργία, πρωτίστως, μιας πολύ σημαντικής βιβλιοθήκης που περιλαμβάνει: σπάνια μουσικά χειρόγραφα, θεωρητικά βιβλία της βυζαντινής μουσικής, επιπλέον βιβλία διαφόρων ειδικοτήτων (ιστορικά και λαογραφικά κυρίως), εφημερίδες, περιοδικά αλλά και, δευτερευόντως, στη συγκρότηση ενός αξιοσημείωτου προσωπικού αρχείου, αποτελούμενο από: την αλληλογραφία του, τετράδια με σημειώσεις/ερευνητικό υλικό, ανέκδοτες εργασίες αλλά και μια πληθώρα προσωπικών σημειώσεων που παρεμβάλλονται στις πρωτογενείς πηγές της βιβλιοθήκης του (βιβλία και Τύπος). Οι συλλογές αυτές εναπόκεινται σήμερα στη Βιβλιοθήκη Ψάχου (στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ) και στο Αρχείο Ψάχου (στην οικία του). Οι ανωτέρω αναφερόμενες δευτερογενείς πληροφορίες (αλληλογραφία, προσωπικές σημειώσεις) που εντοπίστηκαν στο αρχείο του Ψάχου οδήγησαν τη γράφουσα στη σκιαγράφηση της προσωπικότητάς του. Το δε περιεχόμενο τους κατηύθυνε στη μελέτη των εξής επιπρόσθετων αρχειακών πηγών, όπου εντοπίστηκαν συμπληρωματικά δεδομένα: «Ανθέμιον» (Πρόγραμμα Εντοπισμού, Καταγραφής, Φωτογράφισης και Ψηφιοποίησης αρχειακού Υλικού των Ρωμαϊκών Κοινοτήτων της Πόλης), Ελληνική Λαογραφική Εταιρεία, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Μουσείο Μπενάκη, Ωδείο Αθηνών. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιάσει την - πλήρη- αξιοποίηση των ανωτέρω αρχειακών πηγών στα πλαίσια δημιουργίας μιας μουσικής βιογραφίας.

Η συμβολή της Μουσικής Βιβλιοθήκης "Λίλιαν Βουδούρη" στην μουσική εκπαίδευση, έρευνα και πληροφοριακή παιδεία, μέσα από τις συλλογές και τις στοχευμένες δραστηριότητές της / Στεφάνια Μεράκου

Μια ειδική μουσική βιβλιοθήκη που επί δύο δεκαετίες παίζει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην πολιτιστική υποδομή και ζωή της χώρας είναι η Μουσική Βιβλιοθήκη "Λίλιαν Βουδούρη" του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής. Είναι ένας χώρος ανοιχτός για όλους και ειδικότερα για όσους σπουδάζουν μουσική. Υλοποιεί το όραμα του Συλλόγου να δημιουργήσει μια σύγχρονη και υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκού τύπου μουσική βιβλιοθήκη, ισάξια με αυτές που λειτουργούν στα καλύτερα πανεπιστημιακά τμήματα ή ακαδημίες του εξωτερικού, για την πολύπλευρη υποστήριξη της ελληνικής μουσικής εκπαίδευσης. Μοναδική στο είδος της και ελεύθερα προσβάσιμη άνοιξε τις πόρτες της το 1997 με μια συλλογή 70.000 τίτλων, δική της ιστοσελίδα και διαδικτυακά προσβάσιμο ηλεκτρονικό κατάλογο, γεγονός που τότε την κατέταξε στην πρώτη θέση σχετικά με την χρήση της τεχνολογίας στις υπηρεσίες βιβλιοθηκών στην Ελλάδα. Σήμερα διαθέτει 150.000 τίτλους σε βιβλία, παρτιτούρες, περιοδικά, οπτικοακουστικό υλικό αλλά και βάσεις δεδομένων με αμέτρητες πραγματικά πηγές για τη μουσική και επί πλέον πολύτιμα αρχεία ελλήνων συνθετών και καλλιτεχνών, ενώ είναι ενεργή σε δράσεις ψηφιοποίησης με δικά της αποθετήρια μέσω συμμετοχών σε εθνικές και διεθνείς συνεργασίες. Οι δυνατότητές της να παρακολουθεί τόσο την εκδοτική μουσική δραστηριότητα όσο και τις εξελίξεις στην τεχνολογία των μουσικών βιβλιοθηκών έχουν συμβάλει στην αναβάθμιση των μουσικών σπουδών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης αλλά και στη βελτίωση των δεξιοτήτων μουσικής πληροφοριακής παιδείας των επισκεπτών της, των επαγγελματιών του χώρου και του

γενικού της κοινού. Μέσα από στοχευμένες δραστηριότητες έχει συμβάλει στην εξοικείωση του κοινού με τη λειτουργία και τις υπηρεσίες σύγχρονων βιβλιοθηκών, τόσο στους χώρους της όσο και μέσω διαδικτύου. Παράλληλα, μέσα από νέους ρόλους που έχει αναπτύξει, αποτελεί ένα σημείο συνάντησης της ερευνητικής, εκπαιδευτικής και φιλόμουσης κοινότητας, με δράσεις όπως επιστημονικές ημερίδες, συνέδρια, εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά και ενήλικες, παιδικές θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες, και παρουσιάσεις βιβλίων. Η παρουσίαση θα αναδείξει τη συμβολή της στην έρευνα καθώς και στην αναβάθμιση της μουσικής εκπαίδευσης και στις υποδομές στον χώρο των μουσικών βιβλιοθηκών.

Βιβλιοθήκη του Ωδείου Αθηνών 2018: το άνοιγμα μιας σιταποθήκης γνώσης στην καρδιά ενός πνευματικού χειμώνα / Φίλιππος Τσαλαχούρης

Η ιστορική βιβλιοθήκη του Ωδείου Αθηνών βρίσκεται στην αρχή μιας νέας εποχής. Έχουν δρομολογηθεί όλες οι διαδικασίες για την καταγραφή, καταλογογράφηση, συντήρηση και μελέτη των χιλιάδων βιβλίων που απαριθμεί. Η σύσταση του κέντρου Ερευνών & Τεκμηρίωσης Ωδείου Αθηνών (ΚΕΤΩΑ) συνέβαλε ώστε να έλθουν στο φως ντοκουμέντα, στοιχεία, τεκμήρια που επιβεβαιώνουν τον καθοριστικό ρόλο του Ωδείου Αθηνών στην διαμόρφωση της ιστορίας της νεοελληνικής μουσικής. Κομμάτι αυτής της ιστορίας υπήρξε και η βιβλιοθήκη του Ωδείου. Πρόθεση του Δ.Σ. του «Μουσικού και Δραματικού Συλλόγου Ωδείου Αθηνών–1871» είναι η ανασυγκρότηση, ανάδειξη και ανάπτυξη της βιβλιοθήκης με σκοπό να βρει την θέση που της αξίζει στην μουσική μας πραγματικότητα. Οι μαθητές, οι διδάσκοντες, οι καλλιτέχνες βρίσκονται στο Ωδείο Αθηνών κάτω από την ίδια στέγη με χιλιάδες βιβλία. Αυτό εμπνέει σιγουριά για το μέλλον, εδραιώνει την αυτοπεποίθηση που μόνον η γνώση προσφέρει στον άνθρωπο και σφυρηλατεί τους δεσμούς μας με το υψηλό. Θα επιχειρηθεί μία σύντομη περιγραφή του υλικού της βιβλιοθήκης, των αυτοτελών συλλογών και δωρεών στην κατάσταση που είναι αυτή τη στιγμή. Συνεπώς, θα αναδειχθεί το μέγεθος του άθλου που καλούμαστε στο να αντιμετωπίσουμε. Σε λίγα χρόνια το Ωδείο Αθηνών θα γιορτάσει τα 150 χρόνια αδιάλειπτης λειτουργίας. Στόχος όλων είναι μέχρι τότε η βιβλιοθήκη να είναι λειτουργική.

Beneficial collaborations between music libraries: The promotion of musical heritage as a tourist product / Charilaos Lavranos

Music libraries face unique challenges in responding effectively to music information needs of their community by creating, organizing, sustaining and enlarging music collections. These challenges can be managed more easily through collaboration and partnership efforts. Moreover, collaborations between music libraries combined with the use of information technologies and the internet enhance interaction and communication, promoting musical heritage as a cultural product to all those interested, including music tourists, in a local, regional and national level. Therefore, advocating local and international sharing of music information through collaborations and partnerships may enhance the promotion and preservation of musical heritage. This paper aims at the presentation of the beneficial role of collaborations between music libraries in the promotion of musical heritage as a tourist product, which has a direct impact on the way that music tourists search and use music information. The outcomes of this review would be of interest in terms of understanding the benefits of collaboration and partnership efforts between music libraries, offering additional opportunities for promoting local musical heritage that can be available to diverse audiences across the globe, and music tourists in particular. The significance and originality of the

current study resides in exploring facets of collaborations and partnerships between music libraries to music tourism interrelations.

Folios: Η πρακτική της συστάχωσης μουσικών έργων και το σχετικό υλικό στο Αρχείο της Φιλαρμονικής Εταιρίας «Μάντζαρος» / Γεράσιμος Μαρτίνης

Η πρακτική της συστάχωσης πολλών και διαφορετικών μουσικών έργων σε τόμους, ήταν ιδιαίτερα διαδεδομένη, μεταξύ άλλων, στις ορχήστρες πνευστών (μπάντες) και του ελλαδικού χώρου, από το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα έως και το πρώτο μισό του 20ου αιώνα. Οι σύμμικτοι αυτοί τόμοι είναι γνωστότεροι ως folios. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η δημιουργία σειρών folios που κάλυπταν ολόκληρα μουσικά σύνολα, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα τόσο χρηστικές ανάγκες των οργανοπαιχτών τους, όσο και ανάγκες αρχειοθέτησης/αποθήκευσης του ίδιου του υλικού. Με την πρόσβαση σε εξαρχής βιβλιοδετημένες έντυπες μουσικές εκδόσεις να γίνεται ευκολότερη, η πρακτική των folios σταδιακά εγκαταλείφθηκε. Ωστόσο, αρκετά folios (μεμονωμένα ή σε σειρές) σώζονται μέχρι και σήμερα στα αρχεία διαφόρων μουσικών σωματείων. Ως ενδεικτικό παράδειγμα θα παρουσιάσουμε συνοπτικά τις σειρές των folios που διασώζονται στο Ιστορικό Αρχείο της Φιλαρμονικής Εταιρίας «Μάντζαρος» και καταγράφηκαν πρόσφατα, επιχειρώντας παράλληλα και μια επισήμανση των ζητημάτων που θα πρέπει να προσέξει τόσο ο αρχειονόμος που θα καταγράψει και θα διαχειριστεί υλικό αυτής της κατηγορίας γενικότερα, όσο και ο ερευνητής που επιθυμεί να το μελετήσει.

The Historical and Urban Library of Study and Research "Eptalofos" / Demosthenes Fistouris

Since its legal establishment in 2003 as a non-profit company for research and study, the Historical and Urban Library of Study and Research "Eptalofos" (a personal venture by Nikos Kiourkotsoglou, who was born and raised in Constantinople) holds a distinct place in libraries and archives both in Greece and Turkey hence it is specifically oriented to these two countries, individually and in terms of interrelationship and interaction. It includes 35,000 volumes covering the full range of study and research fields related to these two neighboring countries, as regards the fields of politics, economics, bilateral diplomatic relations, arts and culture. It also includes rare editions of historical importance, such as the Patriarchal Printing Office and old editions from Paris and Venice. The procedure of listing in catalogues has recently began according to the system of Dewey to provide direct services to visitors. As far as musicology is concerned, the library has many books in the Greek and the Turkish language, such as books about Greek traditional-folk and Byzantine ecclesiastical music, collections of manuscripts from distinguished chanters of Constantinople, contemporary Turkish music in contingency with the western classical music and the Ottoman music as well. It also contains many volumes about the history and cultural activity and the customs of Hellenism in the regions of Constantinople, East Thrace, Asia Minor, Pontus and especially of Cappadocia (the Karamanlidika dialect), which constitute a major source of documentation for the ethnomusicological research. The present paper aims to present the library "Eptalofos" in the framework of the 2nd Conference of Music Libraries, Archives and Documentation Centers, hoping to promote the musicological research especially as regards the intercultural relations between Greece and Turkey as well as the wider Balkan region.

Documentation and presentation of music collections: The example of the Schott Archive through the practices of the Bayerische Staatsbibliothek / Ilias Kyriazis

The historical archive of the Schott music publishing house in Mainz, Germany is one of the largest and most significant music archives both locally and on a larger, worldwide scale. Since 2017 the Bavarian State Library (Bayerische Staatsbibliothek) along with the Berlin State Library (Staatsbibliothek zu Berlin - Preußischer Kulturbesitz) and other German institutions has been working on its documentation and online presentation. The diversity and volume of the material in both rare editions and music manuscripts dating from ca. 1770 till the middle of the 20th century, as well as in business records, correspondence and local indexes signify the value and challenges involved in the project. The presentation attempts to delineate the role of scientific documentation in the research of music resources by taking Schott's publishing history into account. Moreover, the specific steps being followed in rare material cataloging – from the moment of acquisition till its digitization – are being discussed and analyzed. Special emphasis will be given on the use of reference materials for the purpose of determining dates of publication as well as on those factors that should be taken into account when designing and implementing the final online portal.

ROUND TABLE I: DIGITAL HUMANITIES: IS MUSIC PART OF THEM?

Chair: Dr. Agiatis Benardou, Digital Curation Unit / ATHENA R.C. and Information Studies, University of Glasgow

Participants: Dr. Manolis Manousakis, Composer/ Sound Artist, Dr. Panagiotis Poulos, Dept. of Turkish & Modern Asian Studies, University of Athens, Dr. Angeliki Poulou, Curator and Theorist of Media and Performance Art, Prof. seamus Ross, Faculty of Information, (iSchool) University of Toronto, Dr. Giannis Tsakonas, Acting Director in the Library & Information Center, University of Patras

Digital Humanities has emerged as an interdisciplinary, multi-dimensional academic field which encompasses a broad variety of arts and humanities domains and sub-disciplines, employing a large number of methods and tools to interpret digital content. In this round table discussion, a diverse panel of experts in Music, Musicology and Digital Humanities will discuss the ways Music as a discipline fits into Digital Humanities and attempt to identify the advantages and hindrances of the digital in research and Music production. Following short talks by the panel, the floor will be open to discussion with the audience.

KEYNOTE SPEECH (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ)

STANISLAW HRABIA, PRESIDENT OF IAML, Jagiellonian University, Kraków, Poland

Seize the Opportunities: Music Librarians in Today's World of Information

The development of new information technologies brought about changes in the library environment, concerning not only the implementation of new IT tools, but also the perception of the user as the most important part of the information system. Integrating various types of documents (books, scores, recordings, periodicals, digital resources, etc.) and making them available via a multi-searching interface resulted in not only improving the access, but also blurring out the differences of specific features of documents. In this context, the traditional role of specialists, such as music librarians, in a specific subject has changed; the scope of their required professional competencies has widened and gone beyond the music.

The paper will describe opportunities for music librarians in a new information environment. Examples of various activities of Polish music librarians will be presented, including cooperative cataloguing, documentation of music resources, and education in music information literacy. An important aspect of these activities is collaboration, both national and international. This collaboration among music librarians is a way for the new generation to feel satisfaction from the job and strengthen their positions in the librarian community. In a broader perspective, this collaboration is a chance to continue the professional mission and strengthen the identity of music librarians themselves, thereby overall increasing the role and importance of a music library.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΑΤΣΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ (ΑΙΘΟΥΣΑ 35)

Περιοδικά στη συλλογή του Ωδείου Αθηνών: Πρώτη ενημερωτική έκθεση / Παναγιώτης Δασκαλόπουλος

Σκοπός αυτής της εισήγησης είναι να παρουσιάσει, κατ' ανάγκην συνοπτικά αλλά (ελπίζω) όχι ελλιπώς, μία από τις κατηγορίες του υλικού που φυλάσσεται στο Αρχείο του Ωδείου Αθηνών. Η συλλογή περιοδικών του ιδρύματος, αν και σχετικά περιορισμένη, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αφενός λόγω της θεματικής της ποικιλίας (εξ ου και η έλλειψη επιθετικού προσδιορισμού στον τίτλο της εισήγησης), αφετέρου λόγω της σπανιότητας των εντύπων που είναι στη διάθεση του ερευνητή. Ιδίως τα ξένα περιοδικά, είναι πολύ πιθανόν να μην υπάρχουν σε καμία άλλη δημόσια ή ιδιωτική βιβλιοθήκη στην Ελλάδα. Δύο παραδείγματα πολύ γνωστών τίτλων είναι το *Ménestrel: Musique et théâtres*, το οποίο έβγαινε στο Παρίσι από το 1833 ως το 1940 (η έκδοση διακόπηκε στη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου), καθώς και η *Revue musicale*, της οποίας η ζωή καλύπτει (με ενδιάμεσες διακοπές), την περίοδο 1920-1991. Εκτός από το να συγκεντρώσω τα βιβλιογραφικά στοιχεία κάθε περιοδικού, έχω προσπαθήσει να επισημάνω, κατ' επιλογήν, αξιοσημείωτες σελίδες της ύλης τους και να διατυπώσω ορισμένες γενικότερες παρατηρήσεις.

Το μουσικό αρχείο του Γιώργου Κ. Αγγελιοπλάστη στις Σέρρες: παρουσίαση του υλικού, δυνατότητες και προοπτικές / Σοφία Αγγελίδου, Ζωή Διονυσίου

Το μουσικό αρχείο του Γιώργου Κ. Αγγελιοπλάστη είναι ένα αξιολογότερο αρχείο για την ιστορία της μουσικής στην πόλη των Σερρών. Το αρχείο δημιουργήθηκε από τον Γιώργο Αγγελιοπλάστη, ο οποίος ξεκίνησε να συλλέγει έντυπο και φωτογραφικό υλικό σχετικά με τη μουσική στην πόλη των Σερρών τη δεκαετία του 1980, και συνεχίζει άοκνα τη δραστηριότητά του. Σήμερα το αρχείο περιλαμβάνει σχεδόν 2500 φωτογραφίες και περίπου 5000 έντυπα, και φιλοξενείται από το 2007 στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, μετά από δωρεά του συλλέκτη. Στην εισήγηση θα γίνει εκτενής αναφορά στο υλικό, στα κίνητρα, στο όραμα και στις πρακτικές συλλογής και καταγραφής δεδομένων που χρησιμοποίησε ο ιδρυτής του. Το σημαντικό αυτό υλικό καλύπτει την περίοδο μουσικής δημιουργίας και δραστηριότητας στις Σέρρες από τα τέλη του 19ου αιώνα έως και τις αρχές του 21ου αιώνα, σκιαγραφώντας μέσα από σπάνιες μουσικές μαρτυρίες και ντοκουμέντα πώς μια από τις σημαντικές πόλεις της Μακεδονίας του 19ου και 20ου αιώνα εξελίχθηκε από την περίοδο της Τουρκοκρατίας μέχρι σήμερα. Το υλικό αποδεικνύει την υψηλή καλλιτεχνική κίνηση των Σερρών, ακόμη και σε δύσκολες ιστορικές στιγμές και περιόδους, και καταδεικνύει τη μεγάλη άνθηση της λόγιας μουσικής στη Μακεδονία, μέσα από τις φιλαρμονικές μπάντες, τις μαντολινάτες, τις χορωδίες και πλήθος άλλων καλλιτεχνικών σχημάτων που έδρασαν στην πόλη. Το αρχείο αποτελεί ένα χώρο πρόσφορο για αρχειακή μουσική έρευνα μέσα από πλήθος διεπιστημονικών προσεγγίσεων. Μουσική Εικονογραφία, Σημειωτική, Ιστορική Μουσικολογία, Μουσική Βιβλιοθηκονομία κ.ά. επιστήμες μπορούν να προσφέρουν τρόπους και μεθοδολογίες για την καλύτερη τεκμηρίωση, ανάλυση και αξιοποίηση του υλικού

Τεχνολογίες μουσικής πληροφορίας: η περίπτωση του Musipedia και του Themefinder / Στέλλα Βασιλειάδου

Αντικείμενο της εργασίας είναι η παρουσίαση δύο εφαρμογών του διαδικτύου που αφορούν μουσικό περιεχόμενο. Ειδικότερα, θα αναφερθούν τα συστήματα Musipedia και Themefinder μέσα από τα οποία μπορεί να γίνει αναζήτηση με διάφορους τρόπους και η ανάκτηση μουσικών πληροφοριών σε ποικίλες μορφές. Ειδικότερα, στο πρώτο μέρος που αφορά το Musipedia, θα αναφερθώ σε συστήματα-τρόπους αναζήτησης και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε μίας όπως για παράδειγμα το Flash Piano, το Javascript Piano, χρησιμοποιώντας το ποντίκι του υπολογιστή, μέσω ενός μικροφώνου, του μελωδικού περιγράμματος αλλά και του ρυθμού. Στη συνέχεια θα γίνει αναπαράσταση της κάθε μίας με ζωντανά παραδείγματα. Στο δεύτερο μέρος, όπου θα αναφερθεί το Themefinder, θα αναλύσω τους τρόπους, τα κριτήρια και τους περιορισμούς που μπορούν να πραγματοποιηθούν κατά την αναζήτηση καθώς και την ανάκτηση των αποτελεσμάτων. Για παράδειγμα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην αναζήτηση το είδος του ρεπερτορίου, τα διαστήματα, η κλίμακα, το μέτρο και άλλα και οι τύποι των τεκμηρίων που θα ανακτηθούν θα είναι είτε σε μορφή παρτιτούρας, κειμένου ή ηχητικού αρχείου. Και τέλος, θα γίνει μία σύγκριση της παρούσας κατάστασης στη χώρα μας και χρήσης τέτοιων συστημάτων για την καλύτερη εξυπηρέτηση και ικανοποίηση των χρηστών.

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΡΗΣ ΓΑΡΟΥΦΑΛΗΣ

Οι μουσικές καταγραφές στο Αρχείο του Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού Θησαυρού και η συμβολή των Αφών Παπαχριστοδούλου και Παντελή Καβακόπουλου: Μία ιστορική προσέγγιση / Θεόδωρος Κυρκούδης, Άρης Μπαζμαδέλης

Το Αρχείο του Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού Θησαυρού της Εταιρείας Θρακικών Μελετών από το 1934 έως και το 1976 συνέβαλλε ιδιαίτερα στη διάσωση του λαογραφικού και μουσικού πολιτισμού της Θράκης. Δημοσίευσε μεταξύ άλλων, πληθώρα δημοτικών τραγουδιών της Ανατολικής και Δυτικής Θράκης και της Ανατολικής Ρωμυλίας. Στην ανακοίνωση περιγράφονται οι δημοσιευμένες εργασίες σχετικές με την παραδοσιακή μουσική της Θράκης, καθώς και η συμβολή του ιδρυτή της Εταιρείας Θρακικών Μελετών Πολύδωρου Παπαχριστοδούλου, του μουσικού αδελφού του Μόσχου, καθώς και του Παντελή Καβακόπουλου. Συμβολή η οποία ήταν καταλυτική για την καταγραφή, μεταγραφή και δημοσίευση του, σπάνιου πλέον, μουσικού υλικού.

Τα δημοσιεύματα στον Τύπο ως εργαλείο έρευνας και ο ρόλος που διαδραματίζουν στην τεκμηρίωση της ελληνικής μουσικής πραγματικότητας / Βάλια Βράκα

Τα δημοσιεύματα στον Τύπο αποτελούν ένα από τα βασικά εργαλεία έρευνας της επιστημονικής κοινότητας και ανάλογα με το περιεχόμενό τους κατατάσσονται στις πρωτογενείς ή δευτερογενείς πηγές πληροφοριών. Με βάση αυτό το διαχωρισμό, στην πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται άρθρα εφημερίδων και περιοδικών που αποτυπώνουν τα γεγονότα την περίοδο που εκτυλίχθηκαν και το περιβάλλον μέσα στο οποίο δημιουργήθηκαν ενώ στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν όσα περιγράφουν ζητήματα και απόψεις για περιστατικά που συνέβησαν στον παρελθόν. Στην επιστήμη της μουσικολογίας, τα δημοσιεύματα καθίστανται ως ένα απαραίτητο εργαλείο πρωτεύουσας σημασίας και για έναν επιπλέον λόγο. Πολλές φορές ελλείπει άλλων ντοκουμέντων (παρτιτούρων, λιμπρέτων, προγραμμάτων, κ.ά.) αποτελούν την μοναδική πηγή πληροφόρησης των ερευνητών για την μουσική του 19ου και 20ου αιώνα. Αντλώντας σημαντικά στοιχεία από τον τύπο δίνεται η δυνατότητα να συμπληρωθεί το παζλ της ελληνικής μουσικής πραγματικότητας για αυτή την περίοδο. Για παράδειγμα με αυτό τον τρόπο μπορούν να ταυτοποιηθούν με ακρίβεια οι ημεροχρονολογίες γεγονότων και προσώπων και να αποτυπωθεί η μουσική δραστηριότητα μιας συγκεκριμένης περιόδου. Μπορεί επίσης να προσδιοριστεί το μέγεθος και το είδος της απήχησης που είχε ένα μουσικό συμβάν στην κοινωνία και στη μουσική κοινότητα και να διορθωθούν εσφαλμένες πληροφορίες που για χρόνια είχαν επικρατήσει. Με αφετηρία περιπτώσεις δημοσιευμάτων κυρίως από την πλούσια συλλογή που διαθέτει η Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», η παρούσα ανακοίνωση θα εστιάσει σε δύο άξονες: α) στην παρουσίαση των διαφορετικών ειδών δημοσιευμάτων και τις δυνατότητες αξιοποίησής τους στην τεκμηρίωση των γεγονότων, β) στην ανάγκη πλήρους και δόκιμης αποδελτίωσής τους ώστε να ανακτάται στο μέγιστο δυνατό η περιεχόμενη πληροφορία.

Επιστολές «Αρχείου Σόλωνος Μιχαηλίδη» στη Λεμεσό: ταξινόμηση, περιγραφή και εξαγωγή της μουσικής πληροφορίας / Λοΐζος Παναγή

Στο αρχειακό υλικό του «Δημοτικού Μουσείου – Αρχείου Σόλωνος Μιχαηλίδη» στη Λεμεσό, υπάρχουν αρκετά αρχειακά τεκμήρια του Κύπριου Μαέστρου, Μουσικολόγου και Συνθέτη. Πέραν των παρτιτούρων, των αποκομμάτων του περιοδικού τύπου, των κειμένων, των πιστοποιητικών και διπλωμάτων του, υπάρχει και μεγάλος αριθμός επιστολών. Οι επιστολές αυτές, καλύπτουν ένα μεγάλο χρονολογικό φάσμα της δραστηριότητας του Σόλωνος Μιχαηλίδη, γεγονός που τις καθιστά εξαιρετικά σημαντικές στην προσπάθεια παρουσίασης της ζωής και του έργου του. Διάφορες πτυχές της καλλιτεχνικής του δραστηριότητας περιγράφονται στην αλληλογραφία που διατηρούσε με άτομα που ζούσαν στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ειδικότερα, μέσα από τα τεκμήρια αυτά προκύπτουν πληροφορίες για διάφορες συναυλίες, έργα του αλλά και δραστηριότητές του που δεν σχετίζονται άμεσα με τα μουσικά πράγματα αλλά μας βοηθούν να τον παρουσιάσουμε ως προσωπικότητα και ως άνθρωπο. Η αλληλογραφία, ως αρχειακό υλικό, δίνει το πλεονέκτημα στον ερευνητή να αντλήσει περαιτέρω πληροφόρηση για θέματα τα οποία σε άλλες πηγές, π.χ. περιοδικός τύπος, αναφέρονται ή περιγράφονται επιφανειακά. Μέσα από τις επιστολές του Μιχαηλίδη, είχαμε την ευκαιρία να πληροφορηθούμε για δημοσιεύσεις έργων του, ζητήματα που αφορούσαν τη λειτουργία της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, τη συμμετοχή του ως μέλος σε διάφορα συνέδρια ή επιτροπές, ακόμη και για την αμοιβή του από τη συνεργασία του με το Grove Dictionary of Music and Musicians. Μια αναφορά στον τρόπο ταξινόμησης των επιστολών του αλλά και στην περιγραφή κι εξαγωγή της μουσικής πληροφορίας, ίσως μας βοηθά στην εγκυρότερη προσέγγιση της έντεχνης μουσικής δραστηριότητας στον κυπριακό αλλά και στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο.

ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Πρόεδρος: Βάλια Βράκα, Υπεύθυνη Αρχείοθ Ελληνικής Μουσικής Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη»

Συμμετέχοντες: Ελένη Μπενέκη, Πρόεδρος του ΔΣ της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας, Μαρία Δάφνη Παπαδοπούλου, Προϊσταμένη Νομικού Τμήματος Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Πρόδρομος Τσιαβός Υπεύθυνος Ψηφιακής Ανάπτυξης, Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Φίλιππος Τσαλαχούρης, συνθέτης, Έφορος της Βιβλιοθήκης του Ωδείου Αθηνών

Η πνευματική ιδιοκτησία όπως περιγράφεται στον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας έχει ως στόχο να προστατεύει κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή. Από την άλλη πλευρά, συχνά η αναζήτηση και η απόδοση των πνευματικών δικαιωμάτων αποτελεί ένα σοβαρό εμπόδιο με το οποίο έρχονται αντιμέτωποι συχνά τόσο οι επαγγελματίες του χώρου (διαχειριστές αρχείων) όσο και οι ερευνητές. Παράλληλα ενώ το νομικό πλαίσιο που διέπει τον χώρο των βιβλίων είναι αρκετά σαφές (αν και άγνωστο στο ευρύ κοινό), στον χώρο των Αρχείων το θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων δεν έχει αποσαφηνιστεί επαρκώς. Στη σημερινή εποχή μάλιστα που η ψηφιοποίηση αρχειακού υλικού και η ανάρτησή του στο διαδίκτυο αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους στόχους των πολιτιστικών οργανισμών, οι προκλήσεις οι προβληματισμοί έχουν αυξηθεί.

Στην στρογγυλή τράπεζα που διοργανώνει το Ελληνικό Παράρτημα της Διεθνούς Ένωσης Μουσικών Βιβλιοθηκών και Αρχείων θα επιχειρηθεί μια αποτύπωση της σημερινής ελληνικής πραγματικότητας. Το ζήτημα της πνευματικής ιδιοκτησίας θα προσεγγισθεί τόσο από την νομική πλευρά, όσο και από την πλευρά των διαχειριστών, των δημιουργών, αλλά και των χρηστών, ενώ παράλληλα θα γίνει προσπάθεια σύνοψης των δυνατοτήτων που υπάρχουν για την προώθηση της έρευνας.

Το αρχείο της Ίρμας Κολάση / Σοφία Καράλη, Βάλια Βράκα

Η Ελληνίδα μεσόφωνος Ίρμα Κολάση (1918-2012), αρμενογαλλικής καταγωγής, μεγάλωσε σε ένα περιβάλλον με μουσικές επιρροές. Ξεκίνησε να διδάσκεται πιάνο στο Ωδείο Αθηνών όταν ήταν μόλις 6 ετών. Αποφοίτησε 8 χρόνια αργότερα με πρώτο βραβείο από το Ελληνικό Ωδείο με δάσκαλο τον Θησέα Πίνδιο και έκτοτε άρχισε να εργάζεται ως επαγγελματίας όντας μόλις 14 ετών. Τρία χρόνια αργότερα ξεκίνησε μαθήματα κλασικού τραγουδιού πλάι στη Μάγκυ Καρατζά, η οποία αναγνώρισε αμέσως τη μοναδική της χροιά αλλά και την ιδιαίτερη φωνητική της τεχνική. Η μη αποδοχή της όμως ως αξιόλογης μεσοφώνου στην ελληνική μουσική πραγματικότητα, την ώθησε στο Παρίσι όπου και διέγραψε μία λαμπρή καριέρα στο κλασικό γαλλικό τραγούδι. Τη δεκαετία του 50' αναδείχθηκε ως σημαντική ερμηνεύτρια της σύγχρονης μουσικής, ενώ παράλληλα αξιώθηκε να συνεργαστεί με σημαντικές προσωπικότητες της εποχής όπως ο Igor Stravinsky, ο Francis Poulenc, ο Pierre Cardevielle, ο Louis Aubert, κ.ά. Το αρχείο της Ίρμας Κολάση, περιήλθε πρόσφατα στη «Μουσική Βιβλιοθήκη Λίλιαν Βουδούρη» κατόπιν δωρεάς και μεταξύ άλλων περιλαμβάνει χειρόγραφες και έντυπες παρτιτούρες, προγράμματα, βιβλία, περιοδικά, αποκόμματα τύπου, αλληλογραφία, φωτογραφίες, αφίσες, πορτραίτα και σπάνιο οπτικοακουστικό υλικό. Οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν στο αρχείο εστιάζονται σε τρεις άξονες: α) διαχωρισμός του υλικού σε κατηγορίες, β) καταγραφή, καταλογογράφηση και ταξινόμηση του στο χώρο της Βιβλιοθήκης, γ) τρόποι και μέσα ανάδειξης του περιεχομένου. Στην παρούσα ανακοίνωση θα πραγματοποιηθεί μια αναλυτική περιγραφή της ζωής και της προσωπικότητας της Ίρμας Κολάση, πλαισιωμένη με ντοκουμέντα από το πλούσιο αρχείο της. Παράλληλα θα περιγραφούν οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν και οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν έτσι ώστε το περιεχόμενό του να καταστεί προσβάσιμο και αποτελέσει πηγή πληροφόρησης για τους ενδιαφερόμενους ερευνητές.

Ένας Σμυρνιός πιανίστας στην Αθήνα – Το οικογενειακό αρχείο του Μήτσου Μέρτικα / Νίκος Ορδουλίδης

Το Εργαστήρι δημιουργήθηκε και λειτουργεί εκτός του πλαισίου του προγράμματος σπουδών του ΤΛΠΜ του ΤΕΙ Ηπείρου. Βασικό σκοπό έχει τη μελέτη του πιάνου εκτός του συνηθισμένου του πλαισίου, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Η συγκεκριμένη εισήγηση αφορά στις εργασίες του Εργαστηρίου, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, όταν και δόθηκε από την Ζωή Μέρτικα, κόρη του Δημήτρη Μέρτικα, το οικογενειακό αρχείο του πατέρα της, με σκοπό την ψηφιοποίηση και καταλογογράφηση της από την εργαστηριακή ομάδα. Ο Δημήτρης Μέρτικας, βρέθηκε από τη Σμύρνη στην Αθήνα, κατά την περίοδο της Μικρασιατικής Καταστροφής. Εργαζόταν ως πιανίστας στη Σμύρνη, ιδιότητα που ακολούθησε και στην Αθήνα, παίζοντας σε μαγαζιά, θέατρα και ορχήστρες και συνθέτοντας μουσική διαφόρων αισθητικών. Η εισήγηση αυτή θα αποτελέσει την παρουσίαση του οικογενειακού αρχείου, το οποίο αποτελείται από ποικίλο υλικό (χειρόγραφες παρτιτούρες, παρτιτούρες εμπορίου, κείμενα, φωτογραφίες κ.λπ.).

Το φωτογραφικό αρχείο του Β. Γιαπαλάκη και το Αττικό Κουαρτέτο / Δημήτρης Γιάννου, Σοφία Τσοπάνη, Άρης Μπαζμαδέλης

Μέσα από το φωτογραφικό αρχείο του Β. Γιαπαλάκη περιγράφεται μία εποχή δημιουργίας και δράσης του ιδίου ως μουσικού από την έλευση του στην Ελλάδα έως και την περίοδο της συμμετοχής του ως βασικού στελέχους του Αττικού Κουαρτέτου. Μέσα από τις φωτογραφίες διαφαίνεται η μουσική δραστηριότητα και των υπολοίπων μελών του

Κουαρτέτου Χ.Κεφαλά, (Δ.Βράσκου) Π.Σακελλαρίδη, Γ.Μιλανάκη, καθώς και άλλων προσωπικότητων της μουσικής ζωής των δύο μεταπολεμικών δεκαετιών στην Αθήνα. Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. προχώρησε στην τεκμηρίωση, ψηφιοποίηση και ανάδειξη του φωτογραφικού αρχείου μέσω του ψηφιακού αποθετηρίου της, ενώ έμφαση δόθηκε στην έρευνα και ανακάλυψη και άλλων πηγών και τεκμηρίων που μπορούσαν να συμπληρώσουν την «αφήγηση» του υπάρχοντος αρχείου.

Όψεις Σύνθεσης της Μουσικής Ιστορίας μέσα από το Παράδειγμα της Έρευνας σε Αρχαικό Υλικό των Εφημερίδων «Αλήθεια» και «Νέα Αλήθεια» / Χρυσή Κυρατσού

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης σε πρώτο επίπεδο, είναι να αναδείξει τον πλούτο και την ετερογένεια του υλικού που μπορεί να αντληθεί για τη μουσική από τον Τύπο της εποχής, και σε ένα δεύτερο επίπεδο, να αναδείξει την αναγκαιότητα γενίκευσης αντίστοιχων ερευνητικών προσπαθειών. Η ανακοίνωση βασίζεται στην εμπειρία της γράφουσας ως μέλος της Ομάδας Ιστορικής Εθνομουσικολογίας υπό την επίβλεψη του λέκτορα Γεωργίου Κίτσιου, και στην εργασία που εκπόνησε στα πλαίσιά της, αναφορικά με τις μορφές ψυχαγωγίας και διασκέδασης στην Θεσσαλονίκη κατά τα έτη 1903-1913, όπως αυτές παρουσιάζονται μέσα από τις σελίδες των εφημερίδων «Αλήθεια» και «Νέα Αλήθεια» των αντίστοιχων ετών. Ο Τύπος αναγνωρίζεται και χρησιμοποιείται ως πηγή πληροφόρησης. Στην περίπτωση της μουσικής -όπως φάνηκε και από την έρευνα στις προαναφερθείσες εφημερίδες, των οποίων ο προσανατολισμός δεν ήταν η τέχνη και ο πολιτισμός-, αποκαλύφθηκαν πτυχές που αφορούσαν στην πρόσληψη της μουσικής από το κοινό, αλλά και τις τρέχουσες κοινωνικές και πολιτικές τάσεις που διαμόρφωσαν αυτή την πρόσληψη, καθώς επίσης και φορείς και καλλιτέχνες που πρωτοστάτησαν στην καλλιτεχνική ζωή της πόλης εκείνη την περίοδο. Επιπλέον φάνηκε η αναγκαιότητα θεματικής οργάνωσης του πρωτογενούς υλικού που περιέχεται στον Τύπο, κάτι που θα άνοιγε νέες δυνατότητες στην ερευνητική δραστηριότητα και στη δημιουργία νέων Αρχείων για τη μουσική. Η συζήτηση θα κινηθεί στους παρακάτω άξονες:

- Πρόσβαση στο Πρωτογενές Υλικό
- Μεθοδολογία Επεξεργασίας του Πρωτογενούς Υλικού
- Οργάνωση και Κριτική Προσέγγιση της Πληροφορίας, βάσει των Ιδιαιτεροτήτων της Πηγής

Μουσικό αρχείο Τζώρτζη Κωστή: ένας αντικατοπτρισμός της τεράστιας πολιτιστικής απώλειας που προκάλεσε ο σεισμός του 1953 στα Επτάνησα / Σπύρος Δεληγιαννόπουλος

Ανάμεσα στους ανθρώπους των Τεχνών στην Επτάνησο που αναζήτησαν την τύχη τους αλλού μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1953 ήτανε και ο «επίγονος» του Ιωάννη Τσακασιάνου, Τζώρτζης Κωστής (1871 – 1959). Ο Τζώρτζης Κωστής αναζήτησε την τύχη του στο Ναύπλιο. Και η τύχη τον συνέδεσε με τον τότε Μητροπολίτη Αργολίδας Χρυσόστομο Β', κατά κόσμο Νικόλαο Δεληγιαννόπουλο, αδελφό του παππού μου. Ο Κωστής διέμεινε στη Μητροπολιτική Εστία, μέχρι το τέλος της ζωής του, υπό την φροντίδα του Χρυσόστομου. Εκεί, αποσυρόμενος πλήρως από οποιαδήποτε καλλιτεχνική δραστηριότητα έγραψε τα τελευταία έργα της ζωής του, καθώς και μετέγραψε Θρησκευτικούς ύμνους κατά το Επτανησιακό Ιδίωμα. Τίποτα από αυτά δεν έχει δει το φως της δημοσιότητας μέχρι σήμερα. Η μετά τους σεισμούς του 1953 παραγωγή του Τζώρτζη Κωστή, δόθηκε στο Χρυσόστομο, και από εκεί πέρασε στα χέρια μου, μαζί με 2 φωτογραφίες από την κηδεία του συνθέτη, οι οποίες μέχρι σήμερα παραμένουν ανέκδοτες. Καθώς θεωρώ ότι η σκιά του μετασεισμικού έργου του Τζώρτζη Κωστή δε χρειάζεται άλλο να περιπλανάται στις προθήκες του σπιτιού

μου, αποφάσισα, με αφορμή το εξαιρετικό αυτό επικείμενο συνέδριο να το παρουσιάσω στο κοινό και κατόπιν να το δωρίσω στο Ωδείο Αθηνών.

Ή ιδιωτική αρχειακή συλλογή του Ήλια Μπογδανόπουλου/ Μαρία Καπκίδη, Παναγιώτης Κουτράκος, Νίκος Μπούρης

Η παρούσα ανακοίνωση αποπειράται να αναδείξει τον πλούτο και τη σπουδαιότητα ενός άγνωστου, ανέκδοτου και έν πολλοίς ανεκμετάλλετου μουσικολογικού και ύμνογραφικού κυρίως ύλικού, που θησαυρίζεται στο ιδιωτικό αρχείο του εκ Πατρών καταγομένου "Αρχοντος Ύμνογράφου τής Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας Ήλια Μπογδανόπουλου. Ο Ήλίας Μπογδανόπουλος (Πάτρα, 14 Ιανουαρίου 1912 – Λονδίνο, 30 Οκτωβρίου 1978), δικηγόρος στο επάγγελμα, με αξιέπαινη και πολλαπλώς τιμηθείσα παιδαγωγική δραστηριότητα στην αντιμετώπιση παιδιών σοφρωνιστικού ιδρύματος τής Πάτρας, ήταν ταυτόχρονα λογίωτατος και μύστης τής βυζαντινής μουσικής. Ταξίδεψε και διέμεινε για μικρό χρονικό διάστημα στην Αμερική, δύο φορές (1946 & 1952) με ύποτροφία τής UNRRA, έπισκεπτόμενος αντίστοιχα σωφρονιστικά ιδρύματα, ενώ ταυτόχρονα έξασκουσε και τη δικηγορία. Παράλληλα όμως επιδόθηκε με άκαταπόνητη άφοσίωση στην Ύμνογραφία και κάποιες φορές και στην μελοποιΐα, πράγμα αποδεικνυόμενο και από το όμολογο έργο που κατέλιπε, έκτεινόμενο σε παραπάνω από 900 περίπου σχετικά αρχειακά τεκμήρια ύμνων και ώδων, ύμνογραφήματα που όχι μόνον έποίησε άλλ' ένιστε ο ίδιος και έμελοποίησε. Για το ίδιο άλλωστε έργο του τιμήθηκε και από το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, κατά το έτος 1974, με την άπονομή του όφφικίου του "Αρχοντος Ύμνογράφου τής Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας. Έπιπλέον, ήχογράφησε βυζαντινή μουσική σε δίσκους γραμμοφώνου, συνοδευόμενος συνήθως στο ίσοκράτημα από ένα αυτοσχέδιο άρμόνιο, που ο ίδιος έπαιζε, ενώ δέν παρέλειπε να προμηθεύεται ανάλογους δίσκους γραμμοφώνου συγχρόνων του ψαλτών, καθώς και διάφορα βιβλία, προς πλουτισμό του αρχείου και τής Βιβλιοθήκης του. Σύντρεις οί συντάκτες τής παρούσας ανακοίνωσης έχουμε ήδη αναλάβει (με την άμέριστη ύποστήριξη και συμπαράσταση τών τριών έν ζωή τέκνων του έν λόγω Ήλια Μπογδανόπουλου) την καταγραφή, ταξινόμηση, άποτίμηση και δημοσίευση του ύφιστάμενου πλούσιου αρχείου του· με την παρούσα ανακοίνωση κοινοποιείται προδρομικά στην έπιστημονική κοινότητα ή έν έξελίξει έρευνητική έργασία μας και οί πολυσιχιδείς, ύμνολογικές και μουσικολογικές και λαογραφικές και άνθρωπολογικές, διαστάσεις και προοπτικές της.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΑΤΣΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ (ΑΙΘΟΥΣΑ 35)

ΜΟΟCs και Μουσικές Βιβλιοθήκες: διερεύνηση της σημερινής πραγματικότητας και προβληματισμοί / Γιάννης Μυγδάνης, Άση Κονδυλίδου

Τα τελευταία χρόνια ραγδαίες εξελίξεις έχουν λάβει χώρα στο πεδίο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, διαμορφώνοντας ένα παιδαγωγικό πλαίσιο με ριζικά διαφορετική φιλοσοφική προσέγγιση από το συμβατικό. Στον άξονα αυτό, τα Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Μαθήματα (ΜΟΟCs), αποτελούν μια νέα πρόταση με ευρεία απήχηση. Η εξάπλωσή τους είναι ραγδαία και πλέον, η πλειονότητα των μαθημάτων αυτών παρέχεται από ακαδημαϊκά ιδρύματα σε ειδικά διαμορφωμένες πλατφόρμες. Πολλοί θεωρούν ότι τα ΜΟΟCs αποτελούν μία εκπαιδευτική καινοτομία που θα επηρεάσει καθοριστικά την εκπαίδευση ενώ άλλοι εκφράζουν ανησυχίες και τονίζουν την απουσία παιδαγωγικού μοντέλου. Παρά τους προβληματισμούς, τα ΜΟΟCs έχουν πλέον εδραιωθεί ως κομμάτι της εξ αποστάσεως ανώτατης εκπαίδευσης, με αποτέλεσμα η ενεργή συμμετοχή βιβλιοθηκών να κρίνεται επιβεβλημένη, όπως και σε ένα ακαδημαϊκό μάθημα με φυσική παρουσία. Το

γεγονός αυτό δημιουργεί για τις βιβλιοθήκες νέες προκλήσεις και δυνατότητες, καθώς θα πρέπει να προσαρμοστούν σε ένα νέο και συνεχώς αναπτυσσόμενο διαδικτυακό περιβάλλον. Ερευνητική δραστηριότητα στο πεδίο έχει ωστόσο καταδείξει ότι η προσαρμογή βιβλιοθηκών σε μαθήματα MOOCs δεν έχει προσδώσει ακόμα τα επιθυμητά αποτελέσματα, εξαιτίας της φύσης αυτών των μαθημάτων, ζητημάτων πνευματικών δικαιωμάτων, προσβασιμότητας αλλά και του πλαισίου που διαμορφώνεται συνεχώς. Με αυτό τον τρόπο οι κατασκευαστές των MOOCs αποφεύγουν την ενεργή συμμετοχή βιβλιοθηκών και περιορίζονται στη χρήση ιστοσελίδων, blogs και σημειώσεων του διδάσκοντα ως εκπαιδευτικό υλικό. Ανάλογη είναι η εικόνα και στα μουσικά μαθήματα MOOCs. Σκοπός της παρούσας εισήγησης αποτελεί η διερεύνηση των τρόπων προσαρμογής και συμμετοχής των μουσικών βιβλιοθηκών στο περιεχόμενο ενός μαθήματος MOOC, αλλά και αποσαφήνιση περιορισμών και προβληματισμών που ανακύπτουν, ώστε οι τελευταίες να αποκτήσουν το δικό τους ενεργό ρόλο σε αυτό το συνεχώς εξελισσόμενο διαδικτυακό εκπαιδευτικό πλαίσιο.

RDA Registry : Πολύγλωσσα Λεξιλόγια και Βιβλιογραφικά Μεταδεδομένα στη Μουσική / Μαρία Ασλανίδη

Το Resource Description and Access-RDA, ως πρότυπο δημιουργίας βιβλιογραφικών μεταδεδομένων περιεχομένου για τις εγγραφές καταλόγου περιέχει λεξιλόγια τα οποία αναπαριστούν τα στοιχεία του RDA, τις σχέσεις των προσδιοριστών και την ελεγχόμενη ορολογία των στοιχείων του RDA, καθώς και τις τιμές των λεξιλογίων του RDA στο Resource Description Framework-RDF. Μέσω της ανάπτυξης των λεξιλογίων, το RDA Registry αποτελεί ένα διαπολιτισμικό, πολύγλωσσο εργαλείο μέσω του οποίου καθίσταται εφικτή η κατανόηση των βιβλιογραφικών μεταδεδομένων εκ μέρους όλων των δημιουργών ή/και χρηστών τους, καθώς και των ετικετών και των ορισμών των βιβλιογραφικών ιδιοτήτων και εννοιών. Στο πλαίσιο αυτό, μέσα από τη συγκεκριμένη εργασία η συγγραφέας παρουσιάζει: α) τα πρώτα δημοσιευμένα στην ελληνική γλώσσα σύνολα δεδομένων αναφοράς στον τομέα της μουσικής για τις οντότητες Person, Family, Corporate, Body και [musical] Work-PFC/W στο RDA Registry και στο RDA Toolkit, υπό την αιγίδα των RSC Committee, Metadata Management Associates και ALA Digital Reference, β) τις πολιτικές και τεχνικές ανάπτυξης, δόμησης, τεκμηρίωσης και δημοσίευσης των RDA λεξιλογίων και των μεταφράσεών τους, γ) τις δυνατότητες αξιοποίησης των συγκεκριμένων λεξιλογίων στις εγγραφές καταλόγου των ελληνικών βιβλιοθηκών (MARC 21/UNIMARC) και τέλος ε) την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και συνεργασία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο αναφορικά με την ανάπτυξη, την τυποποίηση και τη χρήση της ορολογίας του RDA στον χώρο των ελληνικών φορέων καταλογογράφησης και κέντρων πληροφόρησης.

Δημιουργία ψηφιακών οντοτήτων μουσικών έργων / Κυριακή Μπαλτά, Αναστασία Καστάρη

Το πολιτισμικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο διατίθεται σε διάφορες μορφές (έγγραφα, εικόνες, ήχος κομμάτια, βίντεο, αντικείμενα συλλογής, μαθησιακά αντικείμενα κλπ.), αφορά διάφορα θέματα (τέχνη, ιστορία, χειροτεχνία, κλπ.), είναι γραμμένο σε διάφορες γλώσσες, απευθύνεται σε ειδικούς και μη και παρέχεται από διάφορους ανεξάρτητους οργανισμούς καταγραφής της συλλογικής μνήμης (μουσειά, αρχεία και βιβλιοθήκες). Η δυσκολία ανάκτησης και συσχέτισης πληροφοριών σε αυτού του είδους καθώς και η ετερογενής παροχή τόσο του περιεχομένου όσο και της μορφής των δεδομένων της καταγραφής του δημιουργεί εμπόδιο στους τελικούς χρήστες του και αποτελεί πρόκληση για τους οργανισμούς παραγωγής του. Οι πύλες (portals) προσπαθούν να διευκολύνουν

στην επίλυση αυτών των προβλημάτων συγκεντρώνοντας περιεχόμενο διαφόρων εκδοτών σε μια ενιαία τοποθεσία. Τέτοιες πύλες βασίζονται σε πρότυπα σημασιολογικού ιστού και σε περιεχόμενο κατανοητό από μηχανές (machine understandable content) όπως μεταδεδομένα, οντολογίες και κανόνες με στόχο τη βελτίωση της δομής, την παροχή δυνατότητας επέκτασης, την προσαρμογή, τη χρηστικότητα και τη βιωσιμότητα της πύλης. Παράλληλα με την ανάπτυξη της πύλης η οποία θα φιλοξενήσει το πολιτισμικό περιεχόμενο, ο δημιουργός της (φορέας παροχής του πολιτιστικού περιεχομένου) θα πρέπει να περιγράψει ή/και δημιουργήσει το υλικό-περιεχόμενο το οποίο θα εισαχθεί στο σύστημα της πύλης έτσι ώστε το κάθε αντικείμενο που περιλαμβάνει η πύλη να αποτελείται από πληροφορίες και μορφότυπους πληροφοριών (έγγραφα, εικόνες, ήχος κομμάτια, βίντεο, αντικείμενα συλλογής, μαθησιακά αντικείμενα κλπ.) η χρήση των οποίων θα καλύψει τη μοναδική ανάγκη του κάθε χρήστη της πύλης. Η παρούσα εργασία στοχεύει: α) να καταδείξει-αναπτύξει τις σχέσεις τις οποίες θα περιγράφουν το εκάστοτε αντικείμενο μιας συλλογής μουσικών έργων και β) να περιγράψει πληροφορίες και μορφότυπους πληροφοριών και περιεχομένου (έγγραφα, εικόνες, ήχος κομμάτια, βίντεο, αντικείμενα συλλογής, μαθησιακά αντικείμενα κλπ.) για κάθε αντικείμενο έτσι ώστε η συλλογή που θα δημιουργηθεί να καλύψει τη μοναδική ανάγκη του κάθε χρήστη της.

EthnoMusic Collection: δημιουργία Εθνομουσικολογικών συλλογών με την χρήση του συστήματος διαχείρισης περιεχομένου WordPress / Γιάννης Βαλιάντζας

Το πρόβλημα της ενοποίησης, της βιώσιμης διαχείρισης και της ευρείας προβολής του πολιτισμικού αποθέματος, παραμένει ακόμα και σήμερα άλυτο για μια μεγάλη μερίδα οργανισμών και ιδιωτών, που διαθέτουν εθνομουσικολογικές συλλογές στον ελλαδικό χώρο. Η παρούσα εργασία προτείνει μια απλή λύση για την δημιουργία μιας συλλογής με τραγούδια και οργανικούς σκοπούς με βάση το WordPress. Μια λύση που βασίζεται σε ευρέως διαδεδομένες ανοιχτές τεχνολογίες, έχει πολύ μικρό κύκλο εκμάθησης και μηδενικό οικονομικό κόστος για την δημιουργία και συντήρηση μιας ολοκληρωμένης πλατφόρμας διαχείρισης. Η ανοιχτή αρχιτεκτονική, το απλό και επεκτάσιμο μοντέλο δεδομένων, σε συνδυασμό με μια μεγάλη διεθνή κοινότητα που αναβαθμίζει και επεκτείνει τον πυρήνα του συστήματος, αποτελούν εγγύηση για την μακρά βιωσιμότητα μιας τέτοιας προσπάθειας.

Το Ψηφιακό Αρχείο Ελληνικής Μουσικής του Ινστιτούτου Έρευνας Μουσικής & Ακουστικής-Κέντρου Μουσικής Τεκμηρίωσης: Παρουσίαση, περιεχόμενα, τρόπος οργάνωσης και προβολής / Κώστας Μόσχος

Το Αρχείο περιλαμβάνει σήμερα περισσότερα από 100.000 τεκμήρια διαφόρων μορφών του νεότερου και σύγχρονου Ελληνικού Πολιτισμού. Το μεγαλύτερο μέρος του υλικού ψηφιοποιήθηκε στο πλαίσιο των έργων ψηφιοποίησης και προβολής που χρηματοδοτήθηκε από το ε.π. Κ.τ.Π., στο πλαίσιο του οποίο αναπτύχθηκε Κέντρο Ψηφιοποίησης Μουσικού και Ηχητικού υλικού, καθώς και η ψηφιακή υποδομή διαχείρισης και προβολής του ψηφιοποιημένου υλικού.

Το υλικό προέρχεται από τα παρακάτω συνεργαζόμενα αρχεία: **Σύγχρονης Μουσικής του ΙΕΜΑ, Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών, Θόδωρου Αντωνίου, Μιχάλη Αδάμη, Ελληνικής Μουσικής Γιώργου Κωστάτζου, Παραδοσιακής μουσικής του ΙΕΜΑ, Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος, Εθνομουσικολογικών καταγραφών Νίκου Διονυσόπουλου, Εθνομουσικολογικών καταγραφών Παντελή Καβακόπουλου, Μουσικών καταγραφών του**

OM Center, Τραγουδιού Παναγιώτη Κουνάδη, Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, Βύρωνα Φιδετζή, Θεατρικής Μουσικής Σπύρου Ευαγγελάτου, Ηχογραφήσεων Σπύρου Σακκά

Από τα προσωπικά αρχεία έργων 23 συνθετών:

Αδάμης, Αλεξιάδης, Αντωνίου, Βρόντος, Γαζουλέας, Γρηγορίου, Δραγατάκης, Ευαγγελάτος, Ζερβός, Κατσούλης, Κόκκας, Γιώργος, Κουρουπός, Λυγνός, Μόσχος, Νεζερίτης, Ξενάκης, Πετρίδης, Παναγιωτόπουλος, Ρώτας, Σισιλιάνος, Τσουπάκη, Χαλιάσας,. Καθώς και υλικό μικρότερων συλλεκτών. Στην βάση δεδομένων της μουσικής πύλης που είναι ανοικτή στο κοινό υπάρχουν περίπου 50.000 καταχωρήσεις ψηφιοποιημένου υλικού με αρχεία προεπισκόπησης, ενώ έχουν αναπτυχθεί πολλές δικτυακές εφαρμογές που βοηθούν στη γνωριμία με το υλικό και στην πρόσβαση σε αυτό.

Μαζί κάνουμε τη Μουσική να συμβεί: η συνεργασία του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης με τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας / Κυριακή Μπαλτά, Ευγένιος Πολίτης

Το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης (ΤΜΕΤ) του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στα είκοσι χρόνια λειτουργίας του έχει καταξιωθεί στο χώρο της τριτοβάθμιας μουσικής εκπαίδευσης, παρέχοντας υψηλού επιπέδου σπουδές, που συνδυάζουν την επιστημονική κατάρτιση με την καλλιτεχνική αριστεία. Πυρήνας της λειτουργίας του υπήρξε πάντα η μουσική πράξη, αποτελώντας οργανικό κομμάτι του προγράμματος σπουδών που στοχεύει πάντοτε στη διασύνδεση με την κοινωνία, την Τέχνη και την Παιδεία. Από την αρχή της ίδρυσής του, το 1996, το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, αποτέλεσε πρόκληση για το σύνολο των υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, όντας ένα ίδρυμα το οποίο παραδοσιακά παρείχε προγράμματα τριτοβάθμιων σπουδών τα οποία εστίαζαν στις οικονομικές επιστήμες, τη διοίκηση επιχειρήσεων, τη λογιστική και την χρηματοοικονομική, το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999 δέχτηκε τους πρώτους σπουδαστές του Τμήματος ΜΕΤ. Η Βιβλιοθήκη ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις του νέου Τμήματος προχωρά στην απόκτηση και επεξεργασία νέου υλικού το οποίο θα υποστηρίξει την εκπαιδευτική και ερευνητική λειτουργία του Τμήματος ενώ ταυτόχρονα στελεχώνεται με ειδικευμένο προσωπικό τόσο για την επεξεργασία του υλικού όσο και για την αρωγή των μελών ΔΕΠ και των σπουδαστών του Τμήματος στην ομαλή ένταξή τους στο σύνολο του Ιδρύματος. Στα είκοσι χρόνια λειτουργίας του Τμήματος ΜΕΤ στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, η συνεργατική σχέση που δομήθηκε με τη Βιβλιοθήκη, έχει πλέον αποκτήσει νέες προεκτάσεις και πεδία δράσης πλην των αρχικών. Η εισήγηση έχει στόχο, μέσα από παραδείγματα που έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε φάση εξέλιξης ή διαμόρφωσης στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, να παρουσιάσει τις δράσεις αυτές, αναδεικνύοντας νέες μορφές συνεργασίας ανάμεσα στα Μουσικά Τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες των ιδρυμάτων που εδράζουν.

Η χρήση των αρχείων παραδοσιακής μουσικής στη μουσικοπαιδαγωγική πράξη: το παράδειγμα της «Ανέβα μήλο – Κατέβα ρόδι» / Ζωή Διονυσίου

Τα μουσικά αρχεία συχνά αποδεικνύονται θεματοφύλακες και διασώστες προφορικών παραδόσεων, που διαφορετικά θα είχαν χαθεί. Καθώς η παράδοση είναι η ζώσα σχέση με το παρελθόν και το παρόν ενός τόπου, το ερώτημα που διερευνάται στην παρούσα ανακοίνωση είναι αν μπορεί ένα αρχειακό υλικό το οποίο περιέρχεται σε αχρηστία από την ευρύτερη κοινότητα, να επαναχρησιμοποιηθεί και να ξαναζωντανέψει δημιουργώντας μία υγιή σχέση με το χρόνο και τους ανθρώπους. Η ομάδα Μουσικοπαιδαγωγικών δράσεων του Ιονίου Πανεπιστημίου «Ανέβα μήλο – Κατέβα ρόδι» είναι ένα μουσικό σύνολο

φοιτητών, με τη μορφή συνόλου εργασίας-υπό-εξέλιξη, που στην εξάχρονη πορεία του έχει στόχο να προάγει τον προφορικό λόγο και τη λαϊκή μουσική παράδοση χρησιμοποιώντας τραγούδια, έθιμα, παραμύθια και παιχνιδοτράγουδα, συχνά άγνωστα στο ευρύ κοινό. Η ομάδα χρησιμοποιεί υλικό που προέρχεται από προφορικές μαρτυρίες, επιτόπια εθνομουσικολογική και λαογραφική έρευνα και αρχειακές πηγές. Η πρόκληση που είχαμε να αντιμετωπίσουμε ήταν αν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αρχειακό μουσικό υλικό καλλιεργώντας ένα κλίμα επικοινωνίας, διάδρασης, και προφορικότητας με το κοινό, εμπνευσμένοι από τις πρακτικές των προφορικών παραδόσεων. Ταυτόχρονα στηριχτήκαμε σε σύγχρονες παιδαγωγικές επιστημονικές πρακτικές, όπως η πολυτροπικότητα, η διαπολιτισμικότητα και η άτυπη μάθηση. Στην παρουσίαση θα αναλυθούν παραδείγματα από το αρχειακό υλικό που η ομάδα έχει χρησιμοποιήσει, υποστηρίζοντας ότι μέσα από μία δημιουργική μουσικοπαιδαγωγική πράξη μπορούμε να ανοίξουμε νέους δρόμους για την κατανόηση και τη δημιουργία σχέσεων της νέας γενιάς με το σημαντικότερο αρχειακό λαογραφικό υλικό που φυλάσσεται σε μουσικές βιβλιοθήκες, αρχεία και κέντρα τεκμηρίωσης.

Μικρά επεισόδια μουσικού πολιτισμού –ανάγκη σωστικών ερευνητικών επεμβάσεων / Έλση Σαράτση

Ρίχνοντας μια ματιά από την κορυφή στους πρόποδες του Παρνασσού βλέπουμε τους τελικούς κρίσιμους κρίκους στην αλυσίδα του κοινωνικού μουσικού φαινομένου, αυτούς που εγγυημένα, με μια απλή μεταπρατική πράξη, εξασφάλιζαν ως τώρα την άπειρη απήχηση της μουσικής εμπειρίας στο ευρύτερο φιλόμουσο κοινό, να εξαφανίζονται ο ένας μετά τον άλλο : κλείνουν το ένα μετά το άλλο τα πρατήρια μουσικής, τα καταστήματα πώλησης «υλικών φορέων ηχητικής αποτύπωσης», δίσκων με άλλα λόγια, σε όλες τις εξαλλαγές της μορφής τους προς μια όλο και πιο αβάσταχτη ελαφρότητα. Οι υλικοί φορές εξαυλώνονται, μαζί και τα καταστήματα. Το πνευματικό μουσικό περιεχόμενο παραδίδεται στην κυριολεξία του και σε αόρατα δίκτυα άυλων επιτελέσεων. Ως εδώ καλά: η δημιουργική μουσική ορμή, όπως και η μουσική ανάγκη, αποδεδειγμένα δεν αναχαιτίζονται από κανένα ανάχωμα, όταν μάλιστα αυτό υψώνεται προς το τελικό στάδιο της μέγιστης κοινωνικής διάχυσης, και η συνέχεια της μουσικής πρακτικής μετράει ήδη κάμποσους αιώνες ζωής μέχρι την επινόηση της ηχογράφησης και της δισκογράφησης που εκτόξευσαν τα μεγέθη των ακροατηρίων μιας απaráγραπτα προσωπικής καλλιτεχνικής έκφρασης σε εφταψήφιους αριθμούς. Χάνουμε ή κερδίζουμε ή μήπως τίποτα δεν αλλάζει; Όσο κι αν είναι πρώιμο να απαντηθεί το ερώτημα ως προς την ουσία της μουσικής δημιουργίας, είναι βέβαιο πως χάνονται πολύτιμα αρχεία, ή, αν δεν χάνονται οριστικά, αφήνονται στην αβέβαιη τύχη τους. Εννοώ τα αρχεία των μουσικών καταστημάτων, αρχεία εμπορικά μα πολυσχιδή και άριστοι αγωγοί παραγωγικής μουσικής πληροφορίας. Αντλώντας από την προσωπική μου εμπειρία της διαχείρισης ενός τέτοιου μουσικού αρχείου, του αρχείου του σαρανταπεντάχρονου μουσικού καταστήματος «Λέσχη του δίσκου», θα επιχειρήσω να περιγράψω το μέγεθος της απώλειας και την ανάγκη σωστικών ερευνητικών επεμβάσεων.